

nem na sjednocení formy pracovní a sociální statistiky ve všech státech.

4. Sekce publikační připravuje pro tisk a vydává všechny publikace Mezinárodního úřadu práce.

5. Knihovna mezinárodního úřadu práce, jež má dnes přes 50.000 svazků a vzrůstá denně.

Hlavním úkolem oddělení diplomatického — jak patrně již z jeho názvu — jest oficiální korespondence s vládami a rozesílání zpráv úřadu členům mezinárodní organizace práce. Washingtonská konference práce přijala 6 návrhů konvencí a 6 »doporučení«; janovská konference přijala 3 návrhy konvencí a 3 »doporučení«. O těchto konvencích a doporučeních se jedná pak ve členských státech; vzájemné spojení mezi státy v těchto otázkách a rovněž mezi členskými státy a úřadem práce provádí toto diplomatické oddělení, v jehož čele, jak již řečeno, jest E. J. Phelan. Diplomatické oddělení je pověřeno také sestavováním pořadu pro konferenci práce.

Vedle těchto dvou hlavních oddělení má úřad ještě technické kanceláře pro různé otázky; slouží jednak řediteli úřadu pro informaci v jednotlivých speciálních otázkách, jednak pomáhají oddělení vědeckému a diplomatickému při přípravě pro schůze konference. Z těchto technických oddělení uvádíme:

Kancelář pro otázky výroby a distribuce, která byla zřízena podle resoluce přijaté na washingtonské konferenci; kancelář tato zorganizovala dvě mezinárodní komise pro tyto otázky.

Kancelář zemědělská; jejím úkolem byla hlavně příprava pro III. konferenci práce v Ženevě, kde se jedná o použití osmihodinnového pracovního dne pro zemědělství. Dále se zabývá studiem vylidňování venkova a podobných otázek.

Kancelář pro informační službu v Rusku, jež vydala podrobný »Rapport sur les conditions du Travail dans la Russie des soviets«.

Vedle toho jsou četné kanceláře ústřední, jež kontrolují celou činnost, vedou agendu personální atd. V cizině má úřad dopisovatele.

Polsko-Rakousko-Maďarsko.

Dr. E. Sochor (Praha).

Pochlédneme-li se po hospodářském životě našich bezprostředních sousedů, zpozorujeme, že náš stát tvoří jakýsi ostrov uprostřed záplavy papírů, který jest pokládán za zákonem chráněné platidlo. V těchto státech dosáhla záplava takového stupně, že přichází jako záhada, kde tolik papíru pro tisk bankovek se může vyrobiti. Z našich sousedů vynikají zvláště tři státy s tímto hospodářstvím a to Polsko, Maďarsko a Rakousko, které podnikají přímo závody na tisk papírových peněz. Zvláště v uplynulém měsíci oznámily takoruka současně všechny tři země opětiné rozmnožení papírových peněz a to nikoli v malém množství.

Přirozeně činnost tiskáren ve finanční politice státu má své následky, které nebudou zde probírány, neboť zajisté jsou všeobecně známy. Chci se dotknouti jen některých a uvésti několik případů, ze kterých bychom si mohli učinit představu života v takovém postiženém státě.

Přirozeným důsledkem tisku bankovek jest klesání jejich hodnoty a s tím v nepřímém poměru stojí ceny zboží. Znamená tudíž každé nové »vydání«
papírových peněz stoupenutí drahoty. V dnešních životních poměrech, které tak pomalu a ztěžka vrací se do spořádaných kolejí předválečných, není zrovna bezpečné a záviděníhodné toto zvyšování drahoty životních potřeb; nenadešla doposud doba, v níž by mohl stát riskovati výbuchy nespokojenců. Ve všech třech uvedených státech není konsolidace, která by byla zárukou, že vliv drahoty nebude působiti nepříznivě na jejich vývoj. Vždyť v Rakousku i Maďarsku ruší klidnou vývojovou práci olázka monarchistická, která jest s to otrásti základy i státu silnějšího. V Polsku přichází zase v úvahu nevzdělanost a ngramotnost a hlavně hladový a rozervaný soused — Rus.

Jak bylo podotknuto, stoupá v takovém státě drahota, při čemž jest uvážiti, že základem dnešní distribuce výtěžku práce jest nabytý důchod, z čehož vyplývá zvyšování důchodů. Ježto však nelze upravit všechny důchody dle spotřeby třídy určitého občana, přichází přirozeně hlad a bída, kteréžto zjevy jsou nejlepšími přáteli podvrtných žvlů, jež přicházejí pod záminkou, že »spasí«
občanstvo — těžiti z této situace.

Pro zajímavost uvádím, že v Polsku má průměrný tovární dělník měsíčně příjem 100.000 pol. marek a podle zpráv rozšiřuje se stále nespokojenost a hrozí nové stávkvy.

Zajímavo jest zkoumati život bursovní. Znehodnocuje-li se měna domácí, stoupají cizí hodnotné valuty. Ovšem neděje se tak poznenáhlu, nýbrž ve značných diferencích, takže majitelé těchto hodnot vydělávají takořka »přes noc«
bez vlastního přičinění značné obnosy. Ten pohodlný zisk přivábí kde koho a za nedlouho spekuluje na burse i ten, kdo ani neví, co to peněžní bursa jest a jaký má vlastně účel. Najdou se ovšem spekulanti se situací dobře obeznámení, kteří z ní hledí co možná nejvíce vykořistiti a snaží se tudíž vyhnati kursy hodnot stále do větší výše. Není potom divu, že se přihodí případ, že občané přepadnou bursu a dojde i k násilnostem, jako nedávno ve Vídni.

Nad očekávání překvapil zjev tohoto nedostatku finanční politiky, který se objevil v nynější době v Polsku. Ač stát polský vydal již takové množství papírových peněz, že nelze přesně určití, kolik peněz ve státě obíhá, přes to v bankách při větších výplatách jest citelný nedostatek peněz. Jak je to možno? Odpověď jest zcela jednoduchá. Obyvatelstvo thesauruje peníze a to v takových obnosech, že se počítá, že mezi obyvatelstvem jest ukryto přes 60 miliard pol. marek. Pak ovšem nelze se diviti tomuto případu jež se udál podle výpovědi svědka v Haliči. Venkovský sedlák dal věnem ženichovi své dcery 10.000.000 pol. marek a to tím způsobem, že papírové peníze shromážděné v obyčej-

ných pytlech naložil na vůz a odvezl do domu svého nového zetě. Zajisté charakteristický případ pro posouzení, jaký jest v té zemi nadbytek papírů.

Naproti tomu má znehodnocení valuty i značnou výhodu pro vývoz zboží, neboť se nízkým kursem peněz usnadňuje domácímu průmyslu a obchodu konkurence na zahraničním trhu, na kterém zboží nabízené z takového státu jest velmi laciné. Ovšem i v tuzemsku poskytují se vývozem značné zisky, a často se přihází, že než zboží dopraví se na hranice státu projde několika obchody. Stává se tudíž, že zisk láká obyvatelstvo k těmto obchodům a svádí k přespřílišnému vývozu, čímž ubývá národní bohatství státu. Je skoro neuvěřitelné, že Polsko může denně exportovati přes 50 vagonů pražců přes Gdánsko do Francie. Při srovnání s námi vychází na jevo, že jsme jen maloobchodníky s tímto zbožím.

Ovšem i cizinci navštěvují rádi tyto státy, ne s ideálními úmysly, nýbrž přímo proto, že se dobře obchoduje. Takovéto sympathie mohou míti nedozírné následky. Po dlouhé době postřehlo Polsko tento moment a hledí se proti invasi a ochuzování národního jmění upřílišněným vývozem chrániti vysokými cly.

Čím ovšem více prospívá tato finanční politika vývozu, tím více znemožňuje dovoz, neboť zboží se velmi zdraží nákupem v zemi s lepší valutou. Má tedy i zde znehodnocení penězové vážné následky.

Z uvedeného vysvítá, že zisk neb ulehčení obchodu a průmyslu vydáním státovek jest jen dočasné, a že veškeré poměry na této politice zbudované postrádají nutného klidu a pevného základu.

O studentskou statistiku sociální.

K. K o u k a l (Brno).

Kdo se obíral sociálními otázkami studentského života ví, jak těžko bylo orientovati se v jich spleti. Tím tíže, že nebylo pevného základu, chyběl dostatečný materiál k tomu, aby mohlo býti vybudováno jednotné stanovisko, pevná base, nejenom pro ovládnutí všech problémů souvisejících s hmotným a kulturním životem českého studenta ve společnosti, nýbrž především a hlavně pro rychlou, důkladnou a účinnou pomoc všem, kdož jí potřebují. Nedostatek tento byl příčinou, že jednotlivci i podpůrné instituce studentské setkávali se při své činnosti s překážkami téměř nepřekonatelnými, které paralysovaly účinky všech pomocných akcí.

Zejména v nynější poválečné křisi všech hodnot byla podpůrnými institucemi pocíťována potřeba dobrého, vědeckého vodítka tím naléhavěji, že všechny dřívější způsoby — pokud lze o nich vůbec mluvíti — při velkém počtu studentů podpor opravdu potřebujících ukázaly se nedostačujícími. Nutnost vytvořiti si pevný základ pro organizaci sociální péče vyvstávala zejména tam, kde příliv posluchačstva do nových vysokých škol nenašel ustálené formy podpůrných institucí a jejich — namnoze zasta-